

Nummer : 10-06.2017

Onderwerp : Afval Breed Planning 2017 en 2018

Korte inhoud : Naar aanleiding van het invoeren van alternerend inzamelen is een interne evaluatie opgesteld. Ook heeft een evaluatie naar de inzet van BV Groningen Milieu plaatsgevonden. In het voorliggende raadsvoorstel worden op basis van beide evaluaties uitvoeringsmaatregelen voorgesteld om de werking van het reinigingssysteem te verbeteren en afvalscheiding te stimuleren.

Uithuizen, 4 mei 2017.

AAN DE RAAD.

Inleiding

Naar aanleiding van het invoeren van alternerend inzamelen per 1 januari 2016 is een interne evaluatie opgesteld (bijgevoegd). Gelijktijdig met het invoeren van alternerend inzamelen is ook het inzamelen van bedrijfsafval gestaakt en zijn een aantal flankerende maatregelen ingevoerd. De wijzigingen hebben invloed gehad op de hoeveelheden ingezameld afval, afvalscheiding en inzet van medewerkers en materieel.

Naast verwachte effecten van de invoering van alternerend inzamelen zijn er ook enkele onverwachte effecten aan het licht gekomen. Deze onverwachte effecten zorgen ervoor dat de inzameling, monitoring en het "sturen" op restafval minder goed functioneren. In de evaluatie zijn de effecten hierop geanalyseerd. In onze gemeente zijn we ook aan het onderzoeken hoe we tot een meer doelmatig en efficiënt afvalbeheer kunnen komen door inzet van de BV Groningen Milieu. In 2016 is hiervoor een memo besproken in het MT waarin de inzet van de BV is geëvalueerd en zijn bepaalde onderwerpen geprioriteerd (o.a. op basis van natuurlijke momenten).

In dit raadsvoorstel willen we voor beide evaluaties voorstellen enkele maatregelen uit te voeren die de werking van ons reinigingssysteem verbeteren en afvalscheiding stimuleren. De voorgestelde maatregelen worden opgenomen in een planning voor de jaren 2017 en 2018 met bijbehorende financiële dekkingen.

Vervolg op de evaluatie alternerend inzamelen

Het invoeren van alternerend inzamelen (raadsbesluit oktober 2016) is, naast kostenbesparing, een eerste maatregel geweest om te sturen op de hoeveelheden aangeboden restafval en hiermee afvalscheiding te bevorderen.

Het Europees beleid voor het efficiënt omgaan met grondstoffen is in Nederland vertaald naar het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG). Voor gemeenten is vooral de VANG-doelstelling van belang met betrekking tot verbetering van afvalscheiding en inzameling. Hierbij ligt de inzet op onder andere

het minimaliseren van de hoeveelheid restafval voor verbranding en het inspireren van huishoudens om beter te scheiden (2020: 100kg restafval per huishouden per jaar).

De invoering van het alternerend inzamelen is goed gelukt, maar brengt enkele neveneffecten met zich mee die na invoering zichtbaar zijn geworden.

In *"Bijlage 1 vervolg evaluatie alternerend inzamelen"* worden de geconstateerde neveneffecten beschreven en maatregelen voorgesteld om de effecten te beëindigen of te minimaliseren. Hierbij zijn ook enkele maatregelen opgenomen om afvalscheiding verder te stimuleren en voldoende service aan burgers te kunnen leveren.

De maatregelen hangen nauw met elkaar samen en houden verband met elkaar. Als bijvoorbeeld de voorgestelde maatregelen *"grijs gebied containers"*, de *"bewoonde/onbewoonde adressen"* en de *"90 kilo afstelling van de reinigingsauto"* worden doorgevoerd is de verwachting dat de restafvalstroom via de *"publiektoegankelijke containers"* verder toe gaat nemen. Het is dus van belang de maatregelen als een pakket te zien en niet los van elkaar. Als die ene maatregel niet doorgaat kan dat ook gevolgen hebben voor de andere maatregelen.

Vervolg van de BV Groningen Milieu

U heeft in mei 2014 gekozen voor publieke samenwerking door zich aan te sluiten bij Fryslân Milieu in de BV Groningen Milieu, met ingang van 1 juli 2014, samen met gemeente De Marne en Ommen. In feite is de BV anno mei 2016 nog steeds leeg.

Door Eemsmond worden de feitelijke afval-inzamel-werkzaamheden uitgevoerd door de eigen dienst in opdracht van BV Groningen Milieu (rest- en gft-afval).

Vanaf 2014 is geprobeerd werkzaamheden op het gebied van afvaltransport naar Oudehaske en afvalinzameling in gemeente De Marne uit te voeren. Deze werkzaamheden zijn in gezamenlijk overleg ook weer beëindigd. Zowel organisatorisch als financieel bleken we moeite te hebben met de marktstandaarden.

In het MT is medio 2016 besproken hoe we verder kunnen met de BV Groningen Milieu. *Om de voordelen van de samenwerking te benutten dienen we toe te groeien naar een éénduidige inzamelvisie die past in het inzamelsysteem van de NV Fryslân Milieu. Materieel kunnen we (als aan bepaalde vereisten worden voldaan) op natuurlijke momenten in de BV Groningen Milieu brengen. Personeel blijft in dienst van de gemeente Eemsmond en wordt aangestuurd door de BV Groningen Milieu. Streven bij de samenwerking is een goede balans in de "afvaldriehoek", duurzaamheid, kosten en service te behouden.*

In het MT is ook een prioritering besproken van potentieel geschikte projecten die zich lenen voor samenwerking in de BV Groningen Milieu. Deze projecten worden beschreven in de bijlage BV Groningen Milieu.

Bij de projecten genoemd in *"Bijlage 2 Vervolg van de BV Groningen Milieu"* zal eerst vervolgonderzoek verricht dienen te worden om nadere keuzes in te vullen. Deze keuzes zullen te zijner tijd voorgelegd worden aan het college. De financiële dekking is uitgangspunt voor invulling van de verschillende maatregelen; bij afwijking hiervan wordt u alsnog geconsulteerd.

Met het oog op de herindeling

Vervolg evaluatie alternerend inzamelen

Alle Nederlandse gemeenten hebben te maken met de VANG-doelstellingen met betrekking tot afvalscheiding en inzameling. In BMW-verband wordt momenteel bekeken of er een grondstoffenbeheerplan opgesteld kan worden. Hierin wordt de huidige situatie van de verschillende gemeenten in kaart gebracht en bekeken of we naar een gezamenlijke stip op de horizon toe kunnen werken. De stip op de horizon zijn dan de VANG-doelstellingen.

Zowel Winsum, Bedum als de Marne hanteren al jarenlang een alternerende inzameling, waar bij Winsum en De Marne een zogenaamd diftar-systeem geldt (een systeem waarbij financiële prikkels gelden ten aanzien van het aanbieden van afval). Alle drie de gemeenten hebben hun systemen zo ingericht dat er (in bepaalde mate) gestuurd kan worden op het aanbieden van restafval en er geen lekstromen ontstaan (lekstromen zijn stromen waar het afval gratis aangeboden kan worden voor verwerking).

Aangezien wij net over zijn gegaan naar een alternerend systeem, hebben we het afgelopen jaar kunnen constateren dat afvalstromen zijn verschoven (meer afvalscheiding) en dat er bepaalde lekstromen zijn (zie bijlage 1). Vanuit het kader van de nieuwe BMW-gemeente lijkt het erg zinvol deze maatregelen uit te voeren voor de herindeling (uniformering afvalinzamelingsystemen).

Vervolg BV Groningen Milieu

Bedum, Winsum en De Marne hebben zelf geen reinigingsdienst meer, Omrin verzorgt de inzameling in gemeente De Marne en de Milieudienst Groningen in de gemeenten Winsum en Bedum. Eemsmond heeft als enige nog de beschikking over een eigen reinigingsdienst. Hoe het er allemaal uit zal komen te zien na de herindeling is op dit moment ongewis. Het belangrijkste op dit moment is dat de BV Groningen Milieu niet als obstakel wordt gezien, maar als vehikel. In deze BV kan bijvoorbeeld naast Omrin ook de Milieudienst Groningen plaats nemen en kan de nieuwe gemeente in de toekomst zelf bepalen welke taken ze door de marktpartijen wil laten oppakken, zelf ter hand nemen of inzet van Ability wenst. Afhankelijk van de te maken keuzes zal wellicht het één en ander afgestemd dienen te worden met de BMW-gemeenten. Als we echter niet kiezen voor de BV zullen andere keuzes ook afgestemd dienen te worden met de BMW-gemeenten, de reinigungsauto's zijn namelijk in 2018 zowel economisch als technisch afgeschreven.

Financiële gevolgen

De genoemde maatregelen zijn in bijlage 4 in een overzicht uiteengezet, waarbij de bijbehorende lasten en eventuele te realiseren besparingen vanuit de maatregelen inzichtelijk zijn gemaakt.

De te dekken uitgaven, rekening houdend met te realiseren besparingen, bedragen in:

	Structureel	Incidenteel
2017	€ 129.530	€ 15.500
2018	-/- € 2.143	€ 47.500
2019	€ 4.200	

In de meerjarenraming zijn in 2018 investeringskredieten opgenomen voor de vervanging van twee reinigingswagens, voor de vervanging van wisselcontainers en voor een containermanagementsysteem. De bijbehorende kapitaallasten drukken met ingang van 2019 op de begroting. Deze structurele middelen

kunnen met ingang van 2019 ingezet worden voor het dekken van de structurele lasten. Tot die tijd kunnen de lasten (ook de structurele) incidenteel worden afgedekt.

Dit leidt tot het volgende voorstel:

	Te dekken lasten	
2017	€ 145.030	
2018	€ 174.888	(inclusief de structurele last uit 2017)
2019	€ 131.588	(inclusief de structurele lasten uit 2017 en 2018)

Dekking kan gevonden worden in:

2017:	Reserve Milieu (€ 71.000) – resteert hierna nog € 27.424
	Algemene reserve (€ 74.030)
2018:	Algemene reserve (€ 174.888)
2019:	Geraamde kapitaallasten uit investeringen, opgevoerd voor 2018 (€ 113.167)
	Extra tariefsverhoging van de afvalstoffenheffing in 2019 (€ 18.421).

Alle maatregelen en projecten zijn bedoeld om het inzamelsysteem meer doelmatig en efficiënt te maken of afvalscheiding te bevorderen. Dit betekent dat het doorvoeren van de maatregelen ook besparingen opleveren ten aanzien van capaciteit, materieel en verwerkingskosten restafval. Hiervoor zijn inschattingen gemaakt op basis van landelijk bekende gegevens.

Het is niet zo dat de hier geschetste kosten allemaal additioneel zijn. We dienen sowieso te kijken naar vervanging van reinigingsauto's, vervanging van wijkcontainers, vervanging van batterijbakken, hoe we om willen gaan met de onkruidbestrijding, met de veegmachine etc.. Bij verschillende maatregelen/projecten zullen dan hoe dan ook (extra) kosten moeten worden aangevraagd, omdat niet alles op dit moment in de (meerjaren-)begroting is meegenomen. We vragen in dit advies eigenlijk een handelingskader, waarbinnen we verschillende dingen kunnen oppakken binnen een bepaalde visie (visie B.V Groningen Milieu, visie programma Van Afval Naar Grondstof). Het kader wordt in feite gegeven door de financiële ruimte (bijlage 4). Wordt bij bepaalde keuzes afgeweken van de financiële ruimte, dan wordt de raad alsnog geconsulteerd.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

- in te stemmen met de maatregelen voor 2017 en 2018 naar aanleiding van de evaluatie alternerend inzamelen;
- in te stemmen met de maatregelen voor 2017 en 2018 met betrekking tot de BV Groningen milieu. Deze maatregelen worden nog in aparte collegeadviezen uitgewerkt om nadere keuzes omtrent invulling te maken;
- de begroting 2017 te wijzigen conform bovenstaand voorstel;
- de effecten voor 2018 op te nemen in het Kaderplan2018-2021 en uiteindelijk in de Begroting 2018 en bijbehorende meerjarenraming.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemmond,